

Tyresö kommun
Utvecklingsförvaltningen
Karin Sundström

TJÄNSTESKRIVELSE

2013-11-18
1 (11)

Diarienummer
Dnr 2013/GAN 0072
Gymnasie- och arbetsmarknadsnämnden

Sommarjobb i Tyresö kommun 2014

Förslag till beslut

1. Godkänner utvecklingsförvaltningens redovisning av sommarjobb i Tyresö kommun 2014.

Britt-Marie Lundberg- Björk
Förvaltningschef

Karin Sundström
Utredare

Sammanfattning

Utvecklingsförvaltningen har fått i uppdrag att lämna förslag till alternativa modeller för sommararbete åt ungdomar i Tyresö. I denna tjänsteskrivelse ges en bakgrund till hur feriejobb/sommarjobb erbjudits i Tyresö kommun sedan 2005. Vidare lämnas en redovisning över hur några kommuner i Stockholms län anordnar sommarjobb. Avslutningsvis lämnas fyra förslag på modeller att anordna sommarjobb i Tyresö kommun 2014. Dessa är: feriejobb i kommunal

verksamhet och föreningar, sommarlovsentreprenörer, ungdomarna söker själva sina jobb inom kommunen, föreningar och privata företag samt bemanningsservice.

Beskrivning av ärendet

Uppdraget

Utvecklingsförvaltningen har fått i uppdrag av gymnasie- och arbetsmarknadsnämnden att till nämnden den 5 december föreslå alternativa modeller för sommararbete åt ungdomar i Tyresö.

Bakgrund

Feriejobb i kommunerna

Majoriteten av kommunerna gör feriejobbsatsningar. Feriejobb innebär att ungdomar som gått ut nian eller år 1 och 2 i gymnasiet erbjuds jobb i kommunala verksamheter. De får inte avtalsmässig lön, ersätter inte ordinarie personal och har en handledare under arbetstiden. 2012 erbjöds 68 000 ungdomar feriejobb i kommuner och landsting, främst inom barnomsorg, äldreomsorg, hemtjänst, handikappomsorg och parkförvaltning. Inom den närmaste tioårsperioden kommer kommuner, landsting och privata utförare att behöva rekrytera cirka 400 000 nya medarbetare i välfärdssektorn. Syftet med feriejobben är att underlätta för ungdomar att få arbetslivserfarenhet och väcka deras intresse för arbeten i kommunal och landstingskommunal sektor. För att skapa en smidig övergång mellan skola och arbetsliv matchar allt fler kommuner olika typer av feriejobb med elevens gymnasieutbildning. Nästan hälften av kommunerna har avsatt platser för ungdomar med särskilda behov.

Feriejobb i Tyresö kommun 2005-2013

Arbetscentrum har under åren 2005-2012 erbjudit ungdomar (16-17 åringar) feriejobb. En del år har Länsarbetsnämnden skjutit till medel, men sedan 2007, med undantag av 2010, har kommunerna inte fått några extra medel. Antalet som erbjudits har varierat mellan 100 platser och 246 platser. Platserna har förlagts inom kommunala verksamheter och föreningar. Det har inte varit svårt att hitta platser. Cirka 20 stycken platser har varit förlagda i föreningar. Platserna har fördelats jämnt mellan pojkar och flickor. Det brukar vara 400 – 500

sökande till platserna. Feriejobben har varit mer av praktikkaraktär, då ungdomarna inte fått ersätta ordinarie personal och det har krävts att arbetsplatsen har en handledare till hands under arbetstiden. Därför har lönen legat under avtalsmässig lön. Varje ungdom har fått 65 kr i timmen för sex timmar per dag under tre veckor. Tio platser har i samarbete med socialförvaltningen fördelats till ungdomar som är i behov av särskilt stöd.

År	Kostnad	Budget	Medel från Länsarbetsnämnden	Antal platser	Behöriga sökande
2005	886 000	900 000	233 000	174	387
2006	1 078 327	700 000	456 000	192	410
2007	606 561	700 000	0	154	393
2008	630 886	700 000	0	154	361
2009	705 815	715 610	0	162	362
2010	1 243 487	691 560	450 490	246	487
2011	803 183	797 112	0	157	477
2012	856 459	806 100	0	150	500
2013	633 840	-	0	104	417

Ung företagsamhet

Utbildningsprogrammet Ung Företagsamhet (UF) innebär att elever på Tyresö gymnasiums ekonomiprogram och teknikprogram under ett läsår får starta, driva och avveckla ett UF-företag. UF-ungdomarna får stöd och hjälp av lärare och rådgivare från näringslivet.

Jobbagenten

Jobbagenten drivs inom ramen för Samordningsförbundet Södertörn där Arbetsförmedlingen, Försäkringskassan samt Haninge, Nynäshamn och Tyresö kommuner ingår. Jobbagenten är anställd av socialförvaltningen, men har sin arbetsplats vid Ung i Tyresö. Jobbagenten ska skapa ett långsiktigt samarbete mellan lokala arbetsgivare och arbetsmarknadsinsatser. Företagare i Tyresö kan få hjälp av jobbagenten att hitta arbetskraft och praktikanter med rätt kompetens. Det är främst ungdomar och personer med funktionsnedsättning som jobbagenten har till uppgift att hjälpa. Jobbagenten har ett mycket nära samarbete med Ung i Tyresö.

Övrigt

Arbetscentrum har idag ett nära samarbete med näringslivet i Tyresö kommun. Genom samarbetet ordnas bland annat praktikplatser m.m. Många får också arbete genom detta samarbete. Under 2012 fick 70 personer arbete den vägen. Arbetscentrum deltar också i Tyresös Näringslivsdag 2013 och samarbetar med Försäkringskassan, Arbetsförmedlingen och socialförvaltningen.

Sambandet mellan nätverk och kontakter med ungdomars arbetsmarknadsinträde

Institutet för arbetsmarknads- och utbildningspolitisk utvärdering (IFAU) lämnade i oktober 2013 en rapport ”Kontakter och ungdomars arbetsmarknadsinträde” (Rapport 2013:20). Rapporten visar att ungdomar ofta hittar sina första arbeten efter gymnasiet genom de kontakter de skapat på sommarjobb eller extrajobb under studietiden. Samtliga elever som slutat ett yrkesprogram på gymnasiet år 2006 har studerats samt de arbetsplatser där ungdomarna hittat sitt mer varaktiga jobb efter examen.

Ungdomars inträde på arbetsmarknaden påverkas sannolikt av en rad olika faktorer som till exempel arbetsmarknadsläget vid tidpunkten för inträdet eller ungdomars färdigheter och drivkrafter. I rapporten diskuteras värdet av personliga kontakter som ytterligare en faktor. De informella kontakterna tenderar också att vara relativt sett viktigare för de unga och lågutbildade än för andra grupper både i Sverige och utomlands.

Gymnasiestudenter på yrkesprogram har 35 procentenheter högre sannolikhet att få sitt första mer varaktiga jobb efter studenten på de arbetsplatser där de jobbat under studietiden. De har dessutom fyra procentenheter högre sannolikhet att hamna på en arbetsplats där en kollega från ett tidigare jobb eleven haft under studietiden, arbetar. Detta även om gymnasiestudenten från ett yrkesprogram arbetar, saknar egen erfarenhet från arbetsplatsen. En högre sysselsättningsgrad bland kollegorna från sommarjobben leder också till en snabbare etablering på arbetsmarknaden. Kontakter som är specialiserade inom samma område som den nyutexaminerade yrkesstudenten är extra betydelsefulla. Effekten är tre gånger så stor om kontakten har en utbildning inom samma område.

Sommarlovsentreprenörer

Sommarlovsentreprenörer är ett nationellt koncept som verkar för att ungdomar ska få utveckla sina entreprenöriella egenskaper genom att driva ett eget företag som sommarjobb utifrån en affärsidé som de själva har. Konceptet sommarlovsentreprenörer har utvecklats i Västernorrland och sedan 2001 har det spritts över landet och genomförts av ett 60-tal kommuner. För att bli licensierade användare av konceptet behöver handledare från aktuella kommuner genomgå en utbildning. Efter att handledarna genomgått utbildningen får de tillgång till allt material som kan användas till utbildningen av ungdomarna under kick-off veckan.

Ungdomarna genomgår först en kick-off-vecka där de får teoretiska kunskaper i entreprenörskap m.m. och sedan har ungdomarna kontakt med handledaren cirka en gång i veckan under sommaren. Avslutningsvis genomförs en kick-outdag med reflektioner. Ungdomarna får ett stipendium på 2 000 kronor. I Stockholms län är det Haninge, Botkyrka och Järfälla som använt konceptet.

Kostnad

Utbildning av handledare kostar ca 6 000 kr/person

Stipendier till ungdomarna 2 000 kr/ungdom

Försäkring ca 200/ungdom

Fast licens 7 000 kr/år

Licens 300 kr/ungdom

Sommar/feriejobb i några kommuner i Stockholms län

Botkyrka kommun

2013 erbjöd Botkyrka kommun 1 030 ungdomar sommarjobb i kommunen och föreningar. Nästa år finns planer på att även erbjuda 250 jobb i privata företag. Tanken är att lönen ska betalas av företagen.

Kommunen har vidare erbjudit 25 ungdomar platser som sommarlovsentreprenörer under fem års tid. 2013 deltog 14 ungdomar. Kommunen har genomfört kick-off-utbildningen tillsammans med det lokala näringslivet och ett stipendium på 2 000 kronor har betalats till ungdomarna.

Inför nästa år finns tankar om att förändra upplägget något genom att ungdomar erbjuds jobb i kommunen och arbetar med ett entreprenöriellt arbetssätt genom att lösa olika problem.

Haninge kommun

Haninge erbjöd 302 ungdomar feriejobb 2013 främst inom kommunens verksamheter, men också inom föreningar. Förutom dessa jobb erbjöds tio platser som sommarlovsentreprenör. Haninge har valt att inte genomföra sommarjobb för alla ungdomar. Man har också valt att inte ha med privata företag. Det har i detta sammanhang diskuterats om det är förenligt med kommunallagen att kommunen betalar löner till privata företag. Jobbcenter inom Arbetsmarknadssektionen står för full support till ungdomar och arbetsplatser under sommaren. Ungdomarna fick mellan 58 – 63 kr/timme för 100 timmars arbete. I Haninge avsätts 2,5 miljoner kronor årligen för sommarjobben, inklusive sommarjobbentreprenörer.

En välbesökt sommarjobbsmessa genomfördes 2013 tillsammans med Arbetsförmedlingen, där 27 arbetsgivare inklusive Haninge kommun deltog.

År 2013 erbjöds tio stycken ungdomar att genomföra konceptet sommarlovsentreprenörer i Haninge. Ungdomarna fick ett startstipendium på 2 000 kronor, försäkring, gemensam kickoffvecka, tre veckors genomförandeperiod då de hade tillgång till handledare och rådgivare. Exempel på affärsidéer är, trädgårdsskötsel, ambulering läskförsäljning, datasupport och handgjorda pärlarmband och bältesväskor. Efter avslut erbjöd Nyföretagarcentrum fortsättningsvis sina tjänster till ungdomarna. Genomförandet av sommarlovsentreprenörer 2012 och 2013 blev väldigt lyckad och några av ungdomarna fortsätter med sina företag. Tjänstemän i Haninge kommun tycker att konceptet med sommarlovsentreprenörer håller en hög kvalitet och det kan också användas för andra grupper i kommunens verksamhet.

Nynäshamn kommun

Nynäshamn erbjuder sommarjobb till alla sina ungdomar från årskurs nio till årskurs tre på gymnasiet. Det rör sig om cirka 800 platser inom kommunala verksamheter, föreningar och privata företag. 624 ungdomar tackade ja till en

plats 2013. Ungefär 40 procent av platserna är i företag. Kommunen betalar en del av lönen och företagen en annan del utifrån avtalsenliga löner. 3,7 miljoner kronor avsätts för sommarjobb. 40 platser är avsatta för att starta företag, med en gemensam uppstart. Det är en ekonomilärare på gymnasieskolan som håller i den gemensamma uppstarten med utbildning i entreprenörskap. Det stipendium som lämnats har varit lite olika stort beroende på affärsidé. Som handledare har man använt personer i olika företag som varit villiga att sponsra denna aktivitet.

Sollentuna kommun

Sollentuna medfinansierar sommararbete för ungdomar födda 1994-1997. Kommunen står för 50 procent av den totala lönekostnaden under minst en vecka och max tre veckor. För unga med särskilt stöd ersätts 100 procent av lönen (ca 40 stycken). Antalet sommarjobb var 447 stycken 2013, vilket var 100 fler än året innan. Budgeten som är på 2 miljoner kronor har hittills hållits.

Ungdomarna söker själva sina jobb, d.v.s. de hittar själva en arbetsgivare som erbjuder en anställning. Arbetsgivaren (inom privat eller offentlig verksamhet) anställer den unge på vanligt sätt och betalar ut dennes lön. När arbetsperioden är slut och lönen utbetald skickar arbetsgivaren in uppgifter till kommunen. Arbetsgivaren kan även finnas i annan kommun än Sollentuna kommun. Kommunen ersätter företaget/organisationen med 50 procent av den totala lönekostnaden. För ungdomar med särskilt stöd har kommunen tagit fram platser inom främst kommunal verksamhet, men även i föreningar. Hela lönen betalas av kommunen för denna grupp.

Det positiva med denna modell är att ungdomarna får lära sig att söka jobb. Med en 50 procentig ersättning kan även fler ungdomar erbjudas jobb än vid en 100 procentig ersättning. De problem som framkommit är svårigheter att få tag i feriearbete för ungdomar som saknar nätverk. Kommunen har försökt få företag att lägga ut lediga sommarjobb på kommunens hemsida, men det gav ett lågt resultat. Inför 2014 ska kommunen arbeta mer aktivt med att lägga ut sökbara jobb på kommunens hemsida samt intensifiera kontakten med privata företag.

En fråga som uppkommit är om det går att ha modellen, eftersom kommunen ger stöd till företag. Eftersom erbjudandet riktar sig till alla företag och man annonserar och informerar har man bedömt att upplägget är förenligt med lagstiftningen.

Värmdö kommun

Sommarjobben i Värmdö kommun erbjud 15-16 åringar. Inför 2014 planerar Värmdö att införa en liknande modell som Sollentuna kommun med att ungdomarna själva söker sina sommarjobb hos flera aktörer såväl inom kommunal som privat sektor. Kommunen finansierar lönekostnaden med 50 procent. Den aktuella kommunala förvaltningen, föreningen och företaget står för den andra hälften. Budgeten är på 1,4 miljoner kronor.

Befolkning i de nämnda kommunerna

För att kunna jämföra budget och antal platser redovisas befolkningen i de redovisade kommunerna i tabellen nedan. I Nynäshamn och Sollentuna är även sommarjobb i privata företag medräknade. Utöver dessa platser erbjuder vissa kommuner, som redovisats ovan, platser som sommarlovsentreprenörer.

Kommun	Befolkning 31 dec 2012	Antal platser 2013	Budget 2013 Milj. kr
Tyresö	44 000	100	0,6 (kostnad)
Botkyrka	86 000	1 030	8,0
Haninge	79 000	302	2,5
Nynäshamn	27 000	624	3,7
Sollentuna	66 000	447	2,0
Värmdö	39 000	138	1,4

Redovisning av några förslag till modeller för sommar/feriejobb i Tyresö kommun 2014

Nedan beskrivs några förslag till modeller för sommarjobb/feriejobb i Tyresö kommun. Dessa kan kombineras med varandra.

Feriejobb i kommunal verksamhet och i föreningar

För att Arbetscentrum ska kunna erbjuda 100 ungdomar feriejobb med den ersättning som lämnats tidigare år krävs en budget på 672 750 kronor.

Varje ungdom får 65 kr/timme inklusive semesterersättning, sex timmar per dag i tre veckor. Därutöver tillkommer kostnader för sociala avgifter, arbetsgivaravgifter och försäkringar med 878 kr/ungdom, förutom kostnaderna

för personal på Arbetscentrum som genomför rekrytering, administration och uppföljning. Ungdomarna blir en resurs utöver ordinarie personal. Denna modell är den som Tyresö kommun använt sedan 2005.

Ett annat alternativt är att erbjuda avtalsmässiga löner och då blir kostnaden 864 100 kronor för 100 ungdomar. Ungdomarna får då 75 kr/timme inklusive semesterersättning för 6 timmars arbete per dag. Därutöver tillkommer kostnader för sociala avgifter, arbetsgivaravgifter och försäkringar med 1 013 kr/ungdom. I detta förslag kan ungdomarna ersätta ordinarie personal.

Administrationen sköts av Arbetscentrums ordinarie personal.

Sommarlovsentreprenörer

En annan modell att testa i Tyresö är konceptet med sommarlovsentreprenörer. Ett förslag är att erbjuda 10 ungdomar möjlighet att delta. Kostnaden är: 7 000 kr i fast licensavgift, 300 kr/deltagande ungdom, försäkring 200 kr/ungdom, handledarutbildning 6 000 kr/handledare, 2 000 kr i stipendium/ungdom.

Totalt beräknas kostnaden till cirka 45 000 kronor med två handledare, exklusive personalkostnaden för handledarna.

Konceptet sommarlovsentreprenörer har utvecklats i Västernorrland och har sedan starten 2001 spritts över landet och varit framgångsrikt i många kommuner.

Tyresö kommun har tidigare bedömt att detta koncept varit för dyrt för ett fåtal ungdomar. Det är viktigt att värdera denna kostnad jämfört med antalet andra sommarjobb kommunen vill erbjuda. Det kan också vara intressant att i detta sammanhang dra nytta av erfarenheterna som Ung företagssamhet har.

Ungdomarna söker själva sina jobb inom kommunen, föreningar och privata företag

Ett annat alternativ är att använda den modell som Sollentuna kommun haft och som Värmdö kommun planerar att införa 2014. Det innebär att ungdomarna får söka sina egna sommarjobb och kommunen ersätter lönekostnaden i efterskott med

50 procent av en lönekostnad på 65-90 kr/timme och för max tre veckors arbete. För ungdomar i behov av särskilt stöd erbjuds en 100 procentig ersättning och för dessa ungdomar ska kommunen ordna platser. I detta förslag behövs ytterligare administrativ personal.

Erfarenheter från Sollentuna kommun visar att kommunen bör arbeta aktivt med att hitta privata arbetsgivare till ungdomar som saknar kontakter. I Sollentuna arbetar en person ca 25-50 procent av en tjänst med sommarjobben året runt samt en annan person med kontakterna med näringslivet.

De positiva erfarenheterna från Sollentuna är att ungdomarna får lära sig söka arbete på egen hand. Vidare kunde fler sommarjobb än året innan erbjudas. Det kan vidare bli en bättre matchning mellan ungdomen och arbetsplatsen och ungdomarna kan erbjudas platser inom sin gymnasieutbildning.

När det gäller denna modell behöver ställning tas om kommunala medel ska användas till bidrag till privata företags löner.

Bemanningservice

En annan modell som kan tillämpas är att som komplement till kommunala sommarjobb ha en bemanningservice till företag i Tyresö som hyr ut en ungdom (16-17 år) för mellan 82-89 kr/timme exklusive semesterersättning. Modellen innebär att kommunen betalar ut lön till ungdomen och sedan begär ersättning från företaget. Det skulle ge en matchning mellan arbetsgivaren och ungdomen. Incitamentet för företagen skulle vara att kommunen sköter administrationen.

Den ökade administrationen för att genomföra denna modell skulle kunna lösas genom att jobbagenten som finns i kommunen arbetar med bemannings servicen tillsammans med exempelvis en ungdom från Ung i Tyresös målgrupp. Ungdomen från Ung i Tyresö skulle kunna finansieras med ett nystartsjobb. Jobbagenten är anställd till juni 2014. Med den här modellen föreslås att jobbagentens tjänst förlängs med sex månader. Det skulle kosta 252 000 kronor. Arbetsförmedlingen finansierar ett nystartsjobb för ungdomen med mellan 5 467 kr och 10 934 kr/månad. Resterande lönekostnad står kommunen för.

Tillsammans med Arbetscentrums personal skulle jobbagenten och ungdomen från Ung i Tyresö kunna arbeta med att få fram platser hos företagen. Jobbagenten kan

göra detta i anslutning till övriga arbetsuppgifter, där man också har mycket företagskontakter.

För att genomföra den här modellen måste diskussioner tas om jobbagenten kan göra detta inom ramen för sitt nuvarande uppdrag. Erfarenheter från tidigare försök och andra kommuner är att det krävs personal som aktivt söker upp företagen och sköter administrationen med att matcha ungdomen med företaget. Om denna modell ska användas och ungdomar erbjudas avtalsmässiga löner kan det vara rimligt att de som har sommarjobb/feriejobb inom kommunen enligt nuvarande modell också får det.